Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ЗВІТ

за результатами опитування здобувачів освіти і випускників освітньо-професійної програми «Магістр права»

Здобувачі та випускники оцінюють програму «Магістр права» позитивно: загальний рівень підготовки 30 із 31 респондента (96,8 %) оцінили як відмінний або добрий, відповідність знань вимогам ринку праці 61,3 % вважають повною, а 38,7 % знайшли роботу за кваліфікацією одразу після закінчення. Водночас головна проблема програми чітко окреслена: 61,3 % респондентів вважають, що теорія переважає практику, практичну підготовку як високу оцінили лише 29 %, а більшість змістовних пропозицій стосується посилення практичної складової, роботи з процесуальними документами та цифровими інструментами правника. 90,3 % респондентів віддають перевагу навчанню з дистанційними технологіями, а основною проблемою називають поєднання навчання з роботою.

1. Загальні відомості про опитування

- **Мета:** з'ясувати думку здобувачів освіти і випускників щодо реалізації освітньо-професійної програми «Магістр права» в університеті для її подальшого вдосконалення.
- **Інструмент:** анкета Google Forms «Опитування здобувачів освіти і випускників освітньої програми «Магістр права»»: запитання з одним варіантом відповіді, запитання з множинним вибором (обов'язкові та вибіркові дисципліни) та відкриті запитання.
- **Респонденти:** 31 особа – 17 здобувачів освіти (54,8 %) і 14 випускників (45,2 %).

2. Профіль респондентів

Більшість випускників-респондентів закінчили програму нещодавно: 11 із 13, які зазначили термін, – протягом останніх трьох років. Тому їхні оцінки стосуються чинної редакції програми і є актуальними для її перегляду.

Таблиця 1. Категорія респондентів

Варіант відповіді	Кількість	Частка
здобувач освіти	17	54,8 %
випускник	14	45,2 %
Усього	**31**	**100 %**

Таблиця 2. Коли респонденти завершили навчання на програмі «Магістр права»

Варіант відповіді	Кількість	Частка
зараз навчаюсь на цій освітній програмі	18	58,1 %
менше 1 року тому	3	9,7 %
1–3 роки тому	8	25,8 %
3–5 років тому	0	0,0 %
більше 5 років тому	2	6,5 %
Усього	**31**	**100 %**

Розподіл за двома запитаннями дещо різниться (17 здобувачів, але 18 відповідей «зараз навчаюсь»), що може свідчити про неточність самоідентифікації одного респондента.

3. Оцінка якості підготовки

Загальний рівень підготовки та теоретичну частину програми оцінено високо. Практичну підготовку респонденти оцінюють стриманіше: «високий рівень» обрали лише 29 % проти 54,8 % для теоретичної частини, а 2 респонденти вважають її недостатньою. Відповідність знань ринку праці як повну оцінили 61,3 %.

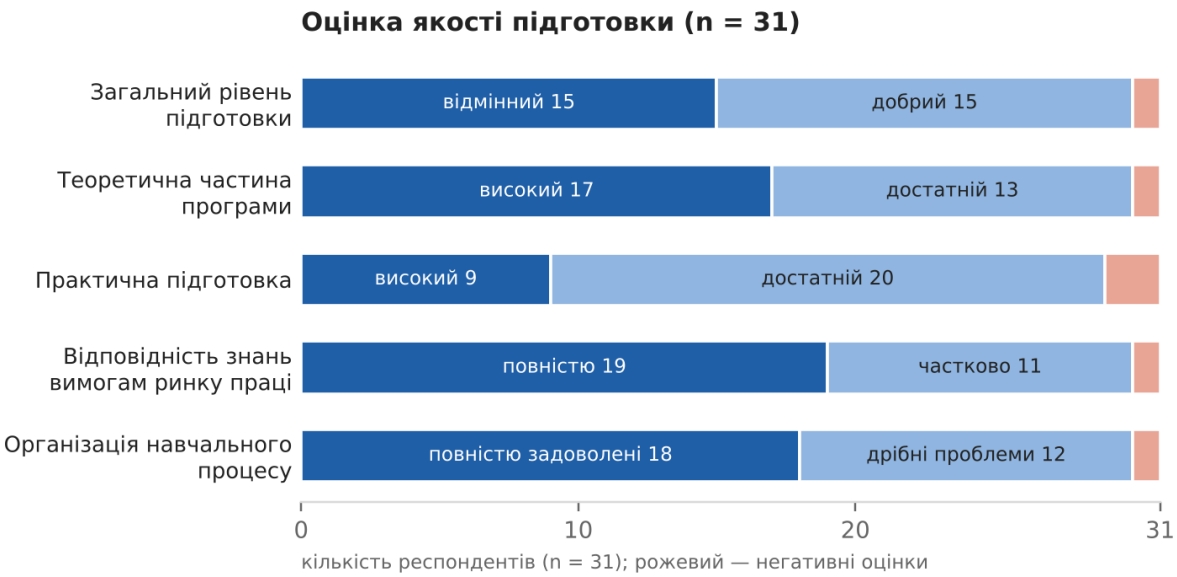

Рис. 1. Оцінка якості підготовки та організації навчального процесу

Таблиця 3. Загальний рівень підготовки на програмі «Магістр права»

Варіант відповіді	Кількість	Частка
відмінний	15	48,4 %
добрий	15	48,4 %
середній	0	0,0 %
низький	1	3,2 %
Усього	**31**	**100 %**

Таблиця 4. Оцінка теоретичної частини освітньої програми

Варіант відповіді	Кількість	Частка
високий рівень	17	54,8 %
достатній рівень	13	41,9 %
недостатній рівень	1	3,2 %
критичний рівень	0	0,0 %
мені не вистачало теоретичних знань у деяких галузях	0	0,0 %
Усього	**31**	**100 %**

Таблиця 5. Оцінка практичної підготовки під час навчання

Варіант відповіді	Кількість	Частка
високий рівень	9	29,0 %
достатній рівень	20	64,5 %

Варіант відповіді	Кількість	Частка
недостатній рівень	2	6,5 %
критичний рівень	0	0,0 %
мені не вистачало практичних навичок у деяких галузях	0	0,0 %
Усього	**31**	**100 %**

Таблиця 6. Відповідність знань і навичок вимогам ринку праці

Варіант відповіді	Кількість	Частка
повністю відповідають	19	61,3 %
частково відповідають	11	35,5 %
не відповідають	1	3,2 %
Усього	**31**	**100 %**

4. Працевлаштування

Більшість респондентів працює за фахом: 12 (38,7 %) знайшли роботу за кваліфікацією одразу після закінчення програми, ще 9 (29 %) поєднують навчання на програмі з роботою. Не вдалося знайти роботу в юридичній сфері лише одному респонденту. Ці дані є вагомим аргументом щодо відповідності програми потребам ринку праці.

Таблиця 7. Чи вдалося знайти роботу, що відповідає кваліфікації, після завершення програми

Варіант відповіді	Кількість	Частка
так, одразу після закінчення	12	38,7 %
так, через деякий час	2	6,5 %
ні, не вдалося знайти роботу в юридичній сфері	1	3,2 %
працюю у сфері, яка не потребує правничих знань	1	3,2 %
працюю не в юридичній сфері, але набуті знання з права допомагають	2	6,5 %
зараз навчаюсь на цій освітній програмі	4	12,9 %
зараз поєдную навчання на цій освітній програмі з роботою	9	29,0 %
Усього	**31**	**100 %**

5. Зміст і структура освітньої програми

5.1. Співвідношення теорії і практики

19 респондентів (61,3 %) вважають, що теорія переважає практику, і лише 10 (32,3 %) – що співвідношення ідеальне.

Таблиця 8. Співвідношення теорії і практики в освітній програмі

Варіант відповіді	Кількість	Частка
ідеальне співвідношення	10	32,3 %
теорія перевищує практику	19	61,3 %
практика перевищує теорію	1	3,2 %
не вистачало ні теорії, ні практики	1	3,2 %
Усього	**31**	**100 %**

5.2. Обов'язкові навчальні дисципліни

Найкориснішими респонденти вважають процесуальні дисципліни: «Процесуальні рішення у кримінальному провадженні» (22, 71 %) і «Практика цивільного судочинства» (21, 67,7 %), далі – «Теорія і практика адміністративного судочинства» (17) та «Етичні стандарти правничої діяльності» (16). Найменше голосів – «Проблеми нормотворення та правозастосування» (5) і «Муніципальний процес» (6).

Рис. 2. Обов'язкові дисципліни, які респонденти вважають найкориснішими

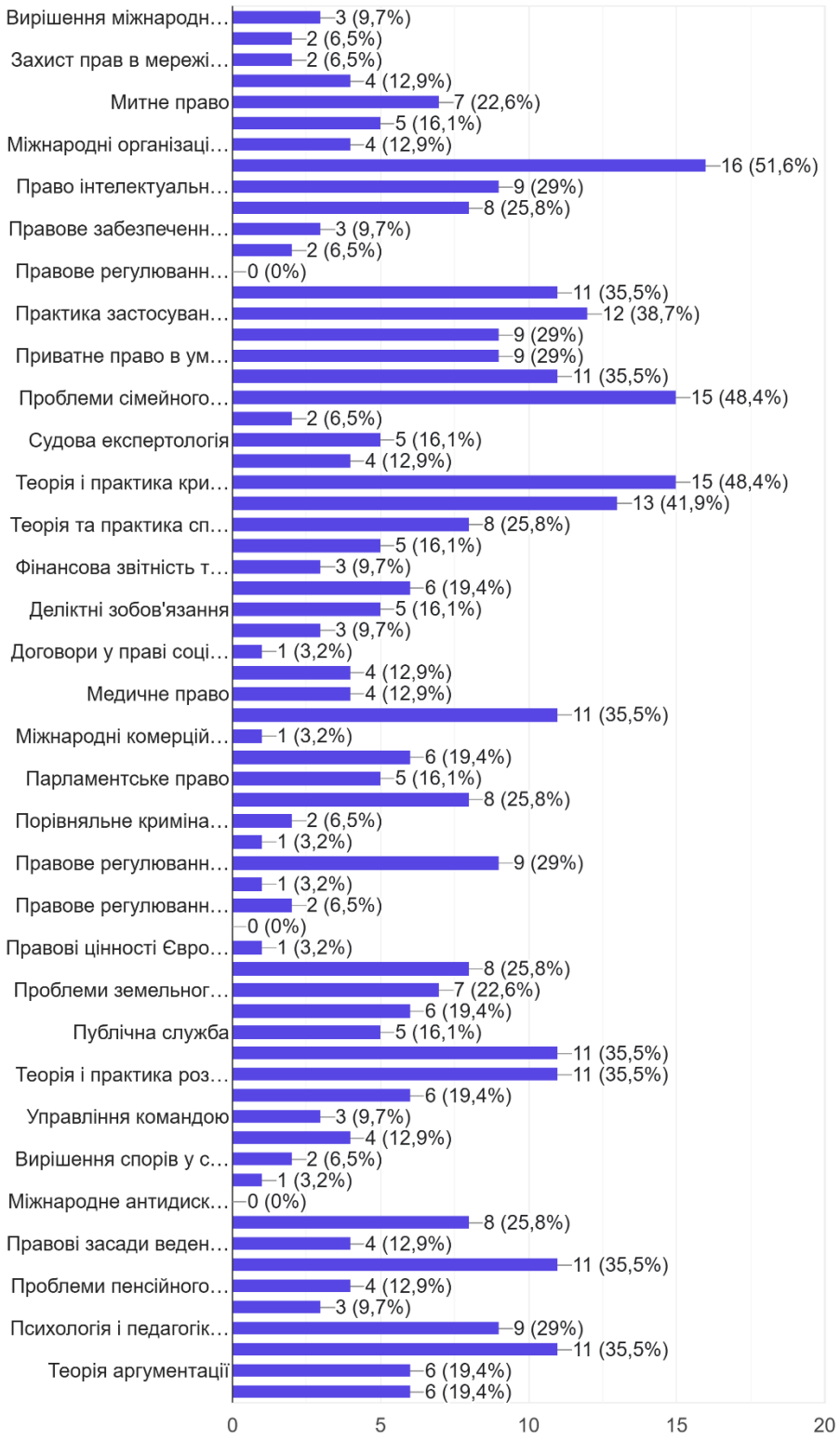
Оцінки окремих дисциплін неоднозначні: «Етичні стандарти правничої діяльності» половина респондентів називає корисною, але у відкритих відповідях двічі пропонується виключити цю дисципліну як таку, що дублює бакалаврат. «Юридичний супровід економічної діяльності» кілька респондентів пропонують перевести до вибіркових.

5.3. Вибіркові навчальні дисципліни

Каталог вибіркових дисциплін дуже широкий (понад 60 позицій), голоси розпорошені. Найбільше голосів (16, 51,6 %) набрала дисципліна «Особливі порядки кримінального провадження»; «Проблеми сімейного права» і «Теорія і практика кримінально-правової кваліфікації» (по 15, 48,4 %). Низку дисциплін обрали 0–1 респонденти, а у відкритих відповідях зазначено, що «багато вибіркових дисциплін є дуже вузькими за змістом».

Які вибіркові навчальні дисципліни освітньої програми Ви вважаєте найбільш корисними для формування компетентностей (можна відзначати декілька варіантів)?

31 відповідь

6. Організація освітнього процесу

Організацією навчального процесу (розклад, підтримка викладачів і навчального відділу, доступ до матеріалів, ресурси університету) повністю задоволені 58,1 % респондентів, 38,7 % задоволені, але відзначають дрібні проблеми; незадоволений один респондент.

Таблиця 10. Задоволеність організацією навчального процесу

Варіант відповіді	Кількість	Частка
повністю задоволений(-а)	18	58,1 %
задоволений(-а), але були дрібні проблеми	12	38,7 %
незадоволений(-а)	1	3,2 %
взагалі не задоволений(-а)	0	0,0 %
Усього	**31**	**100 %**

6.1. Бажана форма і режим навчання

Більшість респондентів (22, 71 %) вважає найприйнятнішою денну форму із застосуванням дистанційних технологій у режимі реального часу; ще 6 (19,4 %) – заочну форму з дистанційними технологіями. Аудиторне денне навчання обрали лише 3 респонденти (9,7 %). Отже, 90,3 % віддають перевагу дистанційному формату, що пов'язано з поєднанням навчання і роботи.

Таблиця 11. Найприйнятніша форма і режим навчання на програмі «Магістр права»

Варіант відповіді	Кількість	Частка
денна форма (із застосуванням дистанційних технологій у режимі реального часу)	22	71,0 %
заочна форма (із застосуванням дистанційних технологій)	6	19,4 %
денна форма (в режимі аудиторного навчання)	3	9,7 %
Усього	**31**	**100 %**

6.2. Готовність до участі в обговоренні змін в освітній програмі

Поділитися контактами для залучення до обговорення змін в освітній програмі погодилися 7 респондентів (22,6 %), 24 (77,4 %) відмовилися. Поле для контактів заповнили 18 осіб (частина – формальними відповідями); контактні дані у звіті не наводяться.

Таблиця 12. Готовність поділитися контактами для залучення до обговорення змін в освітній програмі

Варіант відповіді	Кількість	Частка
так, готовий(-а) поділитися контактами	7	22,6 %
ні, не хочу брати участь у подальших обговореннях	24	77,4 %
Усього	**31**	**100 %**

7. Пропозиції та зауваження респондентів

7.1. Дисципліни, що потребують удосконалення, зміни або виключення

- «Усі навчальні дисципліни потребують доопрацювання з акцентом на РЕАЛЬНІ вимоги ринку праці.»
- «Я вважаю, що Етичні стандарти правничої діяльності необхідно виключити, оскільки дана дисципліна (але під іншими назвами) викладалась протягом бакалаврату. Юридичний супровід економічної діяльності – краще зробити вибірковою, бо деяким вона не цікава та не потрібна.»
- «Англійська мова – її надто багато. Етичні стандарти правничої діяльності – я вважаю, що ця дисципліна не потрібна на магістратурі. Юридична діяльність економічної діяльності – краще зробити вибірковою.»
- «Юридичний супровід економічної діяльності я б прибрав з обов'язкових, а дав на вибір»
- «Муніципальний процес на мою думку зайвий. Юридичний супровід економічної діяльності теж не дало мені ніякої користі»
- «Альтернативне вирішення правових спорів абсолютно не актуальне»
- «складно давалось вивчення стандартів конвенції, занадто інтенсивно»
- «багато вибіркових дисциплін є дуже вузькими за змістом

Також згадано: «Міжнародні комерційні угоди», «Альтернативне вирішення правових спорів», «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод». Інші відповіді: «нічого не потрібно удосконалювати», «Усе подобається», «Все прекрасно», «На мою думку, наявні дисципліни на освітній програмі потрібні, та змістовні».

7.2. Пропозиції щодо змін в освітній програмі

Посилення практичної складової – найчастіша пропозиція:

- «Збільшити практику»
- «Додати більше практичних дисциплін»
- «Більше практичних навчиок, але загалом все ідеально»
- «Зменшити обсяг теорії»
- «більше орієнтування на практику і на ЄДКІ»
- «більше залучати експертів, практиків на лекції для лекцій що розкриватимуть певні особливості з практичної точки зроу»

Нові дисципліни та зміна обсягу:

- «максимально включити до обов'язкових ті дисципліни, які допоможуть успішно здати ЄДКІ. наприклад, з міжнародного кримінального права після бакалаврату знань не багато, тому варто було б цю дисципліну перевести до обов'язкових»
- «Дисципліна "Біоетика і право" або "Правове регулювання біоетичних проблем" … (де б розглядалось правове регулювання репродуктивних технологій, трансплантації, евтаназії, відповідальність лікаря і держави)»
- «цікавою була б дисципліна про здійснення судового контролю (зараз слідчий суддя має досить широкі повноваження)»
- «Додати військове право»
- «Збільшити обсяг вивчення земельного права»
- «Збільшити години для кримінального права, діловодства та психології спілкування і подібних предметів.»
- «Більше спрямування на цивільний та кримінальний процес.»
- «Скоротити години англійській мові»
- «Можливо зменшити обсяг дисциплін.»

Організація навчання для працюючих:

- «Додати можливість лояльно ставитися до працюючих студентів по спеціальності, також додати більше прикладів по складанню процесуальних документів»

– «Було дуже бажано додати більше практики, можливість виконання переездачі і семінарів у формі…»

Інші відповіді: «нічого, все влаштовує», «Нічого», «вмключити етику», «складно відповісти», «На мою думку, даний обсяг навчальних дисциплін цілком оптимальний».

7.3. Навички та компетентності, які варто додатково розвивати

Відповіді групуються у чотири напрями:

– **практика та процесуальні документи:** «більше роботи з реальними процесуальними документами, розбір матеріалів реальних справ», «Складання документів», «робота з процесуальними документами», «Практичні аспекти виступів у судових процесах», «Більше практики, походи в суди і тд», «Більше залучення до практики та зменшення теорії»;

– **цифрові інструменти правника:** «Вчити студентів не лише теорії, але і практики. Наприклад, робота з електронним судом. Знаю по власному досвіду, що на бакалавраті нас навіть не ознайомлювали з ним. І потім вже під час працевлаштування, виникали з цим проблеми», «Навички автоматизації юридичних процесів. Наприклад складання юридичних документів (конструктори договорів), ведення справ (автоматизація документообігу, чат-боти), аналіз правової інформації (YouControl, Суд на долоні, та ін.)», «Застосування мовних моделей для оптимізації робочого процесу»;

– **soft skills:** «аналітичне мислення», «аналітичні, комунікативні», «Ораторське мистецтво, психологія», «Психологія», «лідерські навички, формування професійної етики, збільшення професійного словарного запасу»;

– **інше:** «Іноземна мова, правила ведення документообігу на підприємстві».

7.4. Проблеми, з якими стикалися респонденти

Найчастіша проблема – поєднання навчання з роботою, а також надмірний обсяг неактуальної або повторюваної інформації:

– «Важко поєднувати з роботою»

– «поєднання роботи та навчання»
– «Строки здачі самостійної роботи, іноді важко поєднувати роботу і навчання тому іноді виникають труднощі із перездачею семінарських занять»
– «Мало нової інформації. В основному повторюється інформація, що була вивчена під час бакалаврату.»
– «Збільшене навантаження неактуальними предметами»
– «Забагато не потрібної інформації»
– «забагато контрольних робіт»
– «Зі складанням процесуальних документів»
– «застаріла система бібліотеки»
– «Дистанційне навчання»
– «під час навчання проблем не було, а на ЄДКІ трохи пошкодував, що не вивчав кримінально-правову кваліфікацію, може б допомогло)»

Інші відповіді: «Жодними», «Не зіткнулася», «поки що не було», «особливих проблем не було», «Відсутні», «Поки що не зіткнувся», «не було особливих проблем».

8. Сильні сторони та зони для вдосконалення

Сильні сторони:

– високий загальний рівень підготовки (96,8 % – відмінний або добрий) та теоретичної підготовки (96,8 % – високий або достатній рівень);
– працевлаштування за фахом: 38,7 % респондентів знайшли роботу за кваліфікацією одразу після закінчення, ще 29 % поєднують навчання з роботою;
– процесуальні дисципліни, які більшість вважає найкориснішими («Процесуальні рішення у кримінальному провадженні», «Практика цивільного судочинства»);
– задоволеність організацією навчального процесу (96,8 %).

Зони для вдосконалення:

– переважання теорії над практикою (61,3 %) та стримана оцінка практичної підготовки (лише 29 % – високий рівень);

– недостатня підготовка до роботи з процесуальними документами, електронним судом і цифровими сервісами правника;
– дублювання змісту бакалаврату («Етичні стандарти правничої діяльності») та обов'язковий статус дисциплін, які частина респондентів вважає вузькоспеціалізованими («Юридичний супровід економічної діяльності», «Муніципальний процес»);
– надмірний обсяг англійської мови на думку частини респондентів;
– надто широкий каталог вузьких вибіркових дисциплін і запит на дисципліни, корисні для ЄДКІ;
– організація навчання для працюючих здобувачів (строки самостійної роботи, перескладання семінарів, лояльність до роботи за фахом);
– дублювання змісту бакалаврату та надмірна кількість контрольних робіт;
– низька готовність долучатися до обговорення змін у програмі (22,6 %).

9. Висновки та рекомендації

Програма «Магістр права» забезпечує якісну підготовку і працевлаштування за фахом, однак і здобувачі, і випускники одностайно вказують на потребу в зсуві від теорії до практики. Серед випускників, які вже працюють, запит на практику ще виразніший.

1. **Переглянути співвідношення теорії і практики:** збільшити частку практичних занять, кейсів на матеріалах реальних справ, модельних судових засідань; організувати відвідування судових засідань.
2. **Запровадити навчання цифровим інструментам правника:** роботі в «Електронному суді», з реєстрами та аналітичними сервісами (ЄДРСР, YouControl, «Суд на долоні»), автоматизації документообігу, відповідальному використанню мовних моделей – окремою дисципліною або модулями в процесуальних дисциплінах.
3. **Посилити підготовку процесуальних документів** у дисциплінах цивільного, кримінального та адміністративного процесу.
4. **Переглянути перелік обов'язкових дисциплін:** проаналізувати дублювання дисципліни «Етичні стандарти правничої діяльності» з бакалавратом; розглянути переведення «Юридичного супроводу

економічної діяльності» та «Муніципального процесу» до вибіркових; переглянути обсяг юридичної іноземної мови.

5. **Орієнтувати програму на ЄДКІ:** розглянути включення до обов'язкових дисциплін, що забезпечують підготовку до єдиного державного кваліфікаційного іспиту (зокрема міжнародного кримінального права).
6. **Оновити каталог вибіркових дисциплін:** вилучити або об'єднати дисципліни з нульовим чи мінімальним попитом; розглянути пропозиції респондентів – «Біоетика і право», судовий контроль, військове право.
7. **Ширше залучати практиків** (суддів, адвокатів, прокурорів) до проведення занять; розвивати навички публічних виступів, аргументації та юридичної психології.
8. **Забезпечити гнучкі умови для працюючих здобувачів:** дистанційні перескладання, відпрацювання пропусків без обмеження максимального бала.
9. **Зберегти навчання із застосуванням дистанційних технологій** (синхронні онлайн-заняття), яке обирають 90,3 % респондентів, та оновити бібліотечні ресурси.
10. **Залучити до робочої групи з перегляду програми респондентів, які погодилися поділитися контактами** (7 осіб), зокрема випускників-практиків.
11. **Налагодити регулярне опитування випускників** і використовувати дані про їхнє працевлаштування під час перегляду програми та в акредитаційних матеріалах.

Звіт підготували:

начальниця відділу внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	ПІДПИС	Ірина СОЛОДКА
гарант освітньої програми	ПІДПИС	Сергій КРУШИНСЬКИЙ

«12» травня 2025 р.